

Utorok 8. septembra 2015

P8_TA(2015)0289

Ochrana finančných záujmov EÚ: smerom ku kontrolám zameraným na výsledky v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky

Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. septembra 2015 o ochrane finančných záujmov Európskej únie: smerom ku kontrolám zameraným na výsledky v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky (2014/2234(INI))

(2017/C 316/04)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho dvora audítorov č. 1/2012 k niektorým návrhom týkajúcim sa spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2014 až 2020,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho dvora audítorov č. 2/2004 k modelu jednotného auditu,
 - so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 16/2013 s názvom Hodnotenie „jednotného auditu“ a spoliehanie sa Komisie na prácu vnútroštátnych kontrolných orgánov v oblasti súdržnosti,
 - so zreteľom na výročnú správu o činnosti Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka za rok 2013,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu a stanovisko Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0240/2015),
- A. keďže dve reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) mali za následok väčšiu rôznorodosť a komplexnosť pravidiel;
- B. keďže zložitejšie pravidlá vedú k väčšiemu počtu chýb v praxi;
- C. keďže je nevyhnutné plniť ciele SPP a zároveň sa musí zabezpečiť vzájomné porozumenie a dôvera medzi všetkými inštitúciami EÚ a vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi v záujme účinného vykonávania SPP;
- D. keďže účinnejšia a efektívnejšia reforma SPP si vyžaduje zjednodušenie a nižšiu mieru byrokracie v záujme splnenia cieľov SPP;
- E. keďže náklady na kontroly a poskytovanie poradenstva zainteresovaným stranám a poľnohospodárom sa v súčasnosti odhadujú na 4 miliardy EUR ročne na úrovni členských štátov a pravdepodobne budú narastať, čo by mohlo nastať aj v prípade mier chybovosti, v súvislosti s vykonávaním najnovšej reformy SPP, najmä so zreteľom na zavedenie opatrení v oblasti tzv. ekologizácie;
- F. keďže reforma v roku 2013 mala za následok významné zmeny v údajoch požadovaných od poľnohospodárov, ktoré sú súčasťou žiadostí a ich odôvodnení, a zaviedla nové požiadavky, ktoré predstavujú riziko vyššej miery chybovosti v počiatočnej fáze zameranej na získavanie poznatkov a v adaptačnej fáze;
- G. keďže je dôležité, aby hospodárske subjekty neboli zaťažované neprimeraným počtom kontrol;

Utorok 8. septembra 2015

- H. keďže na účinné vykonávanie SPP je potrebné plniť ciele SPP a zároveň zabezpečiť vzájomné porozumenie a dôveru medzi všetkými inštitúciami EÚ a vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi;
- I. keďže poľnohospodári dostávajú podnety na poskytovanie služieb, ktoré sa týkajú napríklad krajiny, biodiverzity poľnohospodárskej pôdy a stability klímy, hoci nemajú žiadnu trhovú hodnotu;
- J. keďže náklady na kontroly a poskytovanie poradenstva zainteresovaným stranám a poľnohospodárom na úrovni členských štátov sa v súčasnosti odhadujú na štyri miliardy EUR; zdôrazňuje potrebu minimalizovať náklady na kontroly a s nimi spojenú administratívnu záťaž;
- K. keďže kontroly zamerané na výsledky sa môžu stať užitočnou metodikou, pričom je nevyhnutné zabezpečiť stabilitu a možnosť prístupu zo strany správnych orgánov s cieľom vybudovať dôveru u konečných príjemcov; pripomína však, že nie je možné uplatňovať univerzálny systém na rôzne druhy a veľkosti poľnohospodárskych podnikov v EÚ;
- L. keďže cieľom ekologizačných opatrení, ktoré zaviedla posledná reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky, je dosiahnuť lepšiu poľnohospodársku udržateľnosť prostredníctvom rozličných nástrojov:
- jednoduchšie a cielenejšie krížové plnenie;
 - ekologické priame platby a dobrovoľné opatrenia, ktoré sú prospešné pre životné prostredie a zmenu klímy v rámci rozvoja vidieka;
- M. keďže Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka ⁽¹⁾ považovalo za nevyhnutné vzniesť voči niekoľkým platobným agentúram 51 výhrad;
1. súhlasí s názorom Dvora audítorov, že „podmienky týkajúce sa výdavkov spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2014 – 2020 sú i naďalej zložité“ ⁽²⁾; pripomína však, že zložitosť SPP je spôsobená rozmanitosťou poľnohospodárskej činnosti v Európe a zjednodušenie nesmie viesť k odstráneniu nástrojov, ktoré boli prijaté;
 2. požaduje menej byrokratickú SPP v záujme zníženia chybovosti a zavedenie nástrojov, ktoré umožnia rozlišovať medzi chybou a podvodom;
 3. žiada, aby sa v prípade využitia zistení z kontrol a pri prípadnom uložení sankcií rozlišovalo medzi neúmyselným zanedbaním a prípadní podvodom, keďže zanedbanie spravidla nespôsobuje daňovým poplatníkom žiadne finančné škody;
 4. požaduje menej byrokratickú SPP, ktorú možno jednoznačne vykonávať a vykladať s cieľom znížiť mieru chybovosti a vytvoriť nástroje, ktoré umožnia rozlišovať medzi chybou a podvodom, pričom sa zaistí, aby poľnohospodári boli naďalej schopní zabezpečovať životne dôležitú výrobu potravín, čo je prioritou tejto politiky; domnieva sa, že ďalšie odstraňovanie zložitosti a že zefektívnenie SPP je jedným z kľúčových faktorov na prilákanie nových účastníkov do poľnohospodárskeho sektora a takisto na udržanie týchto účastníkov a ich zručností s cieľom zabezpečiť prosperujúci poľnohospodársky sektor EÚ v budúcnosti; v tejto súvislosti očakáva prijatie prísnych opatrení v rámci lepšieho regulačného programu; víta rozhodnutie Komisie predĺžiť lehotu na podávanie žiadostí o priame platby o jeden mesiac a považuje to za krok smerom k zníženiu miery chybovosti SPP;
 5. naliehavo žiada, aby sa s cieľom znížiť mieru chybovosti poskytli vnútroštátnym orgánom aj poľnohospodárom jasnejšie usmernenia;

⁽¹⁾ Výročná správa o činnosti Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka za rok 2013.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho dvora audítorov č. 1/2012 k niektorým návrhom týkajúcim sa spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2014 až 2020.

Utorok 8. septembra 2015

6. podporuje iniciatívu Komisie na zjednodušenie SPP s okamžitým preskúmaním opatrení, ktoré sa dajú rýchlo vykonávať, pretože by to znamenalo prínos pre poľnohospodárov, platobné agentúry, inštitúcie EÚ a daňových poplatníkov; zároveň naliehavo žiada, aby sa pri strednodobom preskúmaní predložili návrhy na zmeny základného legislatívneho aktu s cieľom ich posúdenia pre reformu v ďalšom období financovania;
7. obáva sa, že najpravdepodobnejšia miera chybovosti, ktorú určuje Dvor audítorov, sa v oblasti priamych platieb v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky počas obdobia 2014 – 2020 zvýši, a to najmä v dôsledku skutočnosti, že v nasledujúcom rámci krízového plnenia ešte nie je zohľadnené zníženie miery zbytočnej zložitosti tejto politiky vo vzťahu k riadiacim orgánom alebo príjemcom;
8. pripomína, že Európsky parlament a Dvor audítorov často zdôrazňujú potrebu usilovať sa o dosiahnutie náležitej rovnováhy medzi menším administratívnym zaťažením a účinnou finančnou kontrolou;
9. konštatuje, že náklady na kontrolu spoločnej poľnohospodárskej politiky už teraz predstavujú 4 miliardy EUR ročne a že sa týkajú 50 miliónov transakcií, pričom na poľnohospodárstvo je vyhradený rozpočet vo výške približne 58 miliárd EUR;
10. víta skutočnosť, že Komisia uprednostňuje nové zjednodušenie SPP a že najprv navrhuje zjednodušiť určitý počet delegovaných a vykonávacích aktov;
11. dôrazne sa zasadzuje o to, aby sa zvýšila kvalita a konzistentnosť, a nie počet kontrol v poľnohospodárstve, ktoré vykonávajú členské štáty, Komisia a Dvor audítorov;
12. zdôrazňuje tiež, že kontroly sú garanciou toho, že finančné prostriedky z rozpočtu EÚ vyhradené na financovanie nástrojov SPP sú správne vynakladané;
13. pripomína, že cieľom systému jednotného auditu je zaviesť jeden reťazec auditov, ktorých rozsah by siahal od konečných príjemcov po inštitúcie Európskej únie;
14. považuje za poľutovaniahodné, že systém jednotného auditu ešte nie je účinný a že systémy kontrol, ktoré zaviedli členské štáty, nefungujú v plnej miere; pripomína členským štátom ich povinnosť zabezpečovať účinné kontroly na prvej úrovni a zároveň udržiavať zaťaženie poľnohospodárov na čo najnižšej úrovni, ako aj existujúce možnosti zavedenia flexibility pri organizovaní kontrol;
15. nabáda Komisiu a členské štáty, aby smerodajne našli spôsoby, ako optimalizovať a skombinovať kontroly súvisiace so SPP tak, aby vybraní príjemcovia boli pokiaľ možno podrobovaní iba jednému kolu kontrol ročne;
16. zdôrazňuje, že podľa výročnej správy Dvora audítorov za rozpočtový rok 2013:
 - a) by bola najpravdepodobnejšia chybovosť v oblasti priamych platieb o 1,1 % nižšia, a teda relatívne porovnateľná s 2 % prahom významnosti, keby národné orgány využili informácie, ktoré mali k dispozícii, a aspoň čiastočne týmto chybám predchádzali, odhalili a opravili ich ⁽¹⁾;
 - b) najpravdepodobnejšia miera chybovosti by sa v prípade rozvoja vidieka znížila o 2 %, ak by národné orgány boli použili všetky dostupné informácie umožňujúce predchádzanie chybám a ich odhaľovanie a opravovanie ⁽²⁾;
17. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Komisia musela upraviť smerom nahor miery chybovosti, ktoré oznámilo 42 zo 68 platobných agentúr, ktorých zvyšková chybovosť bola vyššia ako 2 %, napriek tomu, že takmer všetky platobné agentúry pre priame platby získali od certifikačných orgánov akreditáciu a certifikáciu, a napriek skutočnosti, že 79 z 82 vyhlásení o vierohodnosti platobných agentúr dostalo v roku 2013 od certifikačných orgánov bezvýhradné stanovisko;

⁽¹⁾ Pozri bod 3.8 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2013.

⁽²⁾ Pozri bod 4.8 výročnej správy Dvora audítorov za rok 2013.

Utorok 8. septembra 2015

18. očakáva, že nové úlohy certifikačných orgánov, ktoré im udeľujú nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a (EÚ) č. 1306/2013, povedú k vyššej spoľahlivosti údajov oznamovaných členskými štátmi v súvislosti s hospodárením s poľnohospodárskymi fondmi EÚ;
19. vyzýva Komisiu, aby zmenila usmernenia pre certifikačné orgány s cieľom dôkladnejšie overiť vypracované štatistické správy;
20. pripomína Komisii svoju požiadavku, aby vypracovala návrhy s cieľom sankcionovať nepravdivé alebo nesprávne podávanie správ platobnými agentúrami vrátane týchto troch aspektov: kontrolných štatistík, vyhlásení platobných agentúr a práce, ktorú vykonávajú certifikačné orgány; požaduje, aby Komisia bola oprávnená zrušiť akreditáciu platobných agentúr, pokiaľ sa vyskytnú vážne prípady poskytnutia skreslených informácií;
21. očakáva, že Komisia bezodkladne v plnej miere využije proces zjednodušenia SPP, najmä pokiaľ ide o zaťažujúce a zložité právne predpisy v oblasti krízového plnenia a ekologizácie, ktoré v konečnom dôsledku zaťažujú poľnohospodárov v celej Európe;
22. podporuje iniciatívu Komisie na zjednodušenie SPP prostredníctvom bezprostredného posúdenia opatrení, ktoré sa dajú rýchlo vykonávať, pretože by to znamenalo prínos pre poľnohospodárov, platobné agentúry, inštitúcie EÚ a daňových poplatníkov; takisto naliehavo žiada, aby boli predložené návrhy na zmeny základného legislatívneho aktu; vyzýva Komisiu, aby predložila konkrétne návrhy na zjednodušenie SPP, berúc do úvahy spätnú väzbu od zainteresovaných strán v sektore poľnohospodárstva;
23. zasadzuje sa o posilnenie a prísnejšie vykonávanie jednotného auditu prostredníctvom koordinácie kontrolných činností, ktoré vykonávajú rôzne inštitúcie, a žiada, aby sa administratívne zaťaženie vyplývajúce z auditov zmiernilo, aby sa tak poľnohospodári nemuseli podrobiť rôznym návštevám pri rozličných príležitostiach zo strany príslušných orgánov alebo nadmerným alebo viacerým kontrolám vykonávaným Komisiou a Dvorom audítorov v tom istom roku, na základe akýchkoľvek a všetkých predpisov, čo by následne znížilo zaťaženie poľnohospodárov vďaka obmedzeniu počtu kontrol; požaduje združovanie úloh auditu a kontrol vykonávaných certifikačnými orgánmi a inými orgánmi členských štátov; konštatuje, že poradenstvo poskytnuté vnútroštátnymi orgánmi aj Komisiou v usmerneniach pre poľnohospodárov o vykonávaní SPP je často v rozpore s kritériami posudzovania, ktoré používa Dvora audítorov, čo má za následok pokuty, ktoré sú neprimerané aj neočakávané;
24. zastáva integrovaný prístup ku kontrolám tak, že sa všetky kontroly vyžadované v danom poľnohospodárskom podniku vykonajú podľa možnosti v rovnakom čase, aby sa tak udržiaval nízky počet návštev na mieste a aby sa mohli obmedziť s tým spojené finančné a časové náklady a zaťaženia pre správne orgány a poľnohospodárov a zefektívnil proces kontroly;
25. pripomína Komisii, že riziko neúmyselných chýb vyplývajúcich zo zložitých právnych predpisov nesie v konečnom dôsledku príjemca; žiada racionálnu, primeranú a účinnú politiku sankcií na podporu tohto prístupu, napríklad predchádzanie dvojitému sankcionovaniu za tú istú chybu v rámci jedného platobného systému, ako aj krízového plnenia;
26. domnieva sa, že s cieľom zabezpečiť bezproblémové vykonávanie projektu by sa nemalo prerušiť vyplácanie platieb v prípade zistenia menej závažných a/alebo administratívnych chýb;
27. žiada, aby Komisia, členské štáty a Dvor audítorov ďalej rozvíjali stratégie auditu založené na riziku a zohľadňujúce všetky príslušné údaje vrátane predbežného určenia subjektov s najlepšími/najhoršími výsledkami podľa oblastí politik;
28. zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť kritériá s cieľom určiť, ktoré členské štáty sú označené ako štáty s najlepšími/najhoršími výsledkami;
29. pripomína, že pokiaľ ide o hospodárenie s fondmi EÚ, mnohé členské štáty možno považovať za štáty s najslabšími/najhoršími výsledkami, podľa toho, o akú oblasť politik ide;

Utorok 8. septembra 2015

30. trvá na tom, že vymedzenie výkonnosti v súvislosti s kontrolami by malo vychádzať z kontrolných zoznamov a malo by mať v prvom rade za následok kvalitu kontrol, ktoré vykonávajú členské štáty, a administratívnych systémov, tzn. účinnosť, konzistentnosť a spoľahlivosť riadiacich a certifikačných orgánov;
31. domnieva sa, že odmenou pre členské štáty, ktoré dosahujú najlepšie výsledky vo všetkých oblastiach politik, by malo byť zníženie počtu kontrol zo strany Únie;
32. domnieva sa, že vývoj a vykonávanie kontrol zameraných na výsledky by sa v žiadnom prípade nemali stať zdrojom zvýšenej neistoty, pokiaľ ide o zabezpečenie dodávok potravín v EÚ;
33. vyzýva členské štáty s najlepšimi výsledkami, aby svoje skúsenosti odovzdali členským štátom s najhoršími výsledkami;
34. požaduje, aby Komisia nabádala na výmenu najlepších postupov, aby sa tak zabezpečilo čo najbezproblémovejšie vykonávanie kontrol a čo najmenší rušivý vplyv na poľnohospodárov;
35. konštatuje, že podľa článku 59 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky „členské štáty zabezpečia určitú minimálnu úroveň na mieste potrebnú na účinné riadenie rizík a túto minimálnu úroveň v prípade potreby zvyšujú. Členské štáty môžu znížiť uvedenú minimálnu úroveň v prípade, že systémy riadenia a kontroly fungujú správne a miera chybovosti dosahuje primeranú úroveň.“;
36. žiada Komisiu, aby presnejšie vymedzila primeranú úroveň uvedenú v článku 59 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 a začala v tejto súvislosti viesť dialóg s Európskym parlamentom a Dvorom audítorov;
37. nabáda členské štáty, aby ako strednodobý až dlhodobý cieľ ďalej rozvíjali iniciatívy v oblasti elektronickej správy zamerané na znížovanie chybovosti prostredníctvom predchádzania chybám vo fáze podávania žiadostí; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ako strednodobý a dlhodobý cieľ dodržali cieľový termín – ako je uvedené v článku 122 ods. 3 nariadenia o spoločných ustanoveniach – pre prechod na systém elektronickej výmeny údajov, ktorý je uplatňovaný v prípade žiadosti o projekty, riadenia projektov a ich kontroly; nazdáva sa, že plná transparentnosť údajov a prístup k nim sú nevyhnutné na zabránenie zneužitiu a boj proti nemu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby zabezpečila povinné zverejňovanie dokumentácie, ktorú poskytujú všetci príjemcovia;
38. je presvedčený, že úplné pokrytie vidieckych oblastí rýchlym širokopásmovým pripojením spolu s výrazným zvýšením povedomia a zaškolením o jeho používaní bude zásadným nástrojom s cieľom umožniť poľnohospodárom využívať najnovšie systémy podávania žiadostí a nárokov súvisiacich s SPP;
39. požaduje ďalšie úsilie zamerané na zníženie zložitosti systémov podávania žiadostí a formulárov žiadostí pre poľnohospodárov a podporuje intenzívnejšie využívanie technológie elektronickej verejnej správy členskými štátmi, aby sa v postupe podania žiadosti vopred zabránilo chybám, čo si bude vyžadovať prístup príjemcov k širokopásmovému internetu; nabáda Komisiu, aby vytvorila program na pomoc pri vzdelávaní poľnohospodárov vo vyššom veku; zdôrazňuje značné investície do širokopásmových sietí vo vidieckych oblastiach a vyzýva členské štáty, aby sa snažili o digitalizáciu procesu podávania žiadostí; pripomína, že spoľahlivé používanie technológií elektronickej verejnej správy si vyžaduje, aby členské štáty vyvinuli, financovali alebo spolufinancovali takéto technológie;
40. vyzýva členské štáty, aby vykonávali programy digitalizácie týkajúce sa vzťahov medzi verejnou správou a poľnohospodárskymi podnikmi s cieľom získať „jediný súbor pre poľnohospodársky podnik“, ktorý bude zahŕňať integrované a synchronne spravované údaje o plodinách; zastáva názor, že vďaka takémuto zjednodušeniu by sa zlúčili položky, ktoré sú v súčasnosti spravované oddelene (plány pestovania plodín, plány individuálneho poistenia a denníky), keďže poľnohospodárske podniky by podali jediné vyhlásenie, ktoré by sa potom poskytlo jednotlivým vládnym orgánom, čo by viedlo k väčšej účinnosti kontrol vykonávaných týmito orgánmi, a tým k zníženiu rizika chýb v platbách a k zefektívneniu kontrol;

Utorok 8. septembra 2015

41. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že vládne/regionálne orgány, ktoré sa zaoberajú vykonávaním novej SPP, navzájom komunikujú a účinne spolupracujú v prospech poľnohospodárov vykonávajúcich túto politiku v praxi;
 42. nazdáva sa, že vývoj a prijatie riešení založených na priemyselnom internete, ktoré sú uplatňované tak v poľnohospodárstve, ako aj pri kontrolách, najmä pokiaľ ide o integrované riešenia pre prijímateľov a platobné agentúry, môžu priniesť mnoho dlhodobých výhod; očakáva, že tieto riešenia priaznivo ovplyvnia konzistentnosť, spoľahlivosť a nákladovú efektívnosť kontrol; naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala a uskutočnila pilotné projekty v tejto oblasti; pripomína, že tento prístup je závislý od toho, aké záväzky prijímú členské štáty v súvislosti so zavedením rýchlych širokopásmových pripojení vo vidieckych oblastiach v celej EÚ;
 43. vyzýva Komisiu, aby spolupracovala so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami vrátane, okrem iného, Dvora audítorov, členských štátov a organizácií prijímateľov, na príprave dlhodobej stratégie, ktorá sa bude usilovať o nájdenie spôsobov, ktoré nesúvisia s danou oblasťou politiky, ako zabrániť ďalšiemu zvyšovaniu záťaže pre príjemcov a inšpektorov vyplývajúcej z budúcich reforiem SPP a zmien základných aktov;
 44. žiada Komisiu, aby pri vypracúvaní návrhu legislatívneho aktu týkajúceho sa oblasti ekologického záujmu v súlade s článkom 46 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 dodržiavala zásadu kontrolovateľnosti, ktorá je už platná v oblasti rozvoja vidieka;
 45. žiada Komisiu, aby sa v hodnotiacej správe stanovenej v článku 110 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013, nazvanom Monitorovanie a hodnotenie SPP, venovala otázke znižovania minimálnej úrovne kontrol, ktoré je stanovené v článku 59 uvedeného nariadenia;
 46. žiada Komisiu, aby vypracovala oznámenie o možnosti zaviesť systémy riadenia založeného na výkonnosti vo všetkých oblastiach SPP, najmä v časti rozvoja vidieka zameranej na investície, s cieľom podnietiť diskusiu so všetkými zainteresovanými stranami smerujúcu k zavedeniu tejto zásady do právnych predpisov EÚ;
 47. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Komisii, Rade, Európskej rade a vládam a parlamentom členských štátov.
-